

csak a nagyobbaknak. Ezek földrajzot és természetrajzot is tanulnak, sőt francia nyelvet is. Az anyanyelvhez többnyire a Szentírásból és a katekizmusból veszik a másolás anyagát.

Hittanóra mindennap van. Vasárnap szentmise után az összes híveknek van hittanmagyarázat a templomban. Ezt egy főtiszt. úr tartja.

Most még valamit a népszokásról is. A maláknak nincsenek bálványai, de hisz az ősök szellemében s így a lélek halhatatlanságában is. Istenek hiányában a papok fölöslegesek; ezeket pótolják a falufőnökök és a boszorkányok, úgynevezett mpisikidek. Az ősök szellemének ökördózsát mutatnak be, melynek húsát a jelenlevők között kiosztják, a vért pedig a mpisikidya a népre hinti. Ugyanez jár ki a halott emlékének is.

Az újszülöttnek nem adnak nevet, mert az még nem ember. Az csak egy kis állat. Még nincs lelke. Azért, ha a gyermek 3 hónap előtt meghal, nem viszik a közös „kibor“-ba; erre az a piciny teremtmény nem méltó, hanem csak eldobják az erdőben. Legfeljebb elföldelik csekélyke földdel. Ugyanígy járnak el azokkal is, akik más törzssel kötnek házasságot, pláne, ha az egyik fél európai!

A halottat, miután lábait jó erősen összekötözték, gyékénybe varrják. Szájába pénzt tesznek, hogy a másvilágon legyen miből beszereznie szükségleteit. Némelyek élelmet, dohányt is mellékelnek a gyékénybe, hogy csillapíthassa éhségét.

A holttestet másik kunyhóban szállásolják el, aztán az ismerős asszonyok körül ülnek és jajveszékelnak. A férfiak a szomszéd kunyhó előtt ülnek és tanácskoznak, azaz „kabárt“ tartanak. A halott körül ülve reggeliznek, ebédelnek, vacsoráznak. A halott szállításra külön fiatalembernek kirendelve, de csak megfelelő korbéliek. Ezek jól lerészegesznek, mert józan fejjel egyiknek sincs bátorsága bemenni a „kiborba“.

Hát lehet is ott szörnyűség! Az összes hullá ott, abban a házban van összehalmozva, egymás hegyén-hátán. A kibor nagyon messze van a falvaktól, valahol az erdők mélyén. Még a keresztényeknek sem lehetett ezt a szokást egészen beszüntetni. Ezeknek sincs temetőjük. A templomban beszentelik a holttestet s aztán minden parádé nélkül viszik a kiborba.

Mennyit kell ezért a szegény népért imádkozni, hogy végre megtalálják az igazi utat és a mi Urunk Jézus Krisztust!

2. Ritka jubileum Központiházunkban.

Szent Alapítónk halálának kedves évfordulóján mélyes csendben, de hisz szük, annál bensőségesebben ünnepelte kedves Terstyánszky Mari nővérünk szent hivatásának 60 éves jubileumát. Mint Szent Alapítónk méltó leánya, — hogy elkerüljön minden ünnepeltetést, — maga kérte, hogy ugyanakkor lelkigyakorlatot végezzenek, amelyek ötödik napjára esett az ünnep. Am, ebben az elvonultságban is elérték és továbbkísérik őt imáink, hiszen az idősebb tanító-nővérek volt kedves tanárnőjüket tisztelik és szeretik benne.

De elérte a Szentséges Atya áldása is. Az ünnep előestéjén sürgöny érkezett Citta del Vaticanoból, amelynek magyar fordítása ez: *Terstyánszky Mária nővérnek, aki szerzetesi életében annyi érdemet szerzett, a mennyei jutalmakat szívből kívánja a Szenatya és megáldja őt.*

Isten éltesse még sokáig!

Pacelli bíboros.

Hitbuzgalmi lap. Megjelenik havonta, júl. - aug. kivételével. A kiadásért felel: Proiszl Angela tart. főn. Felelős szerkesztő: Áronfy Ferenc tart. ig. Nyomatott az „Irgalmasnővérek Házinyomdájában“ Budapest. Felelős vezető: Laiszky Jenő.

Betegápolónők nemzetközi Kongresszusa Rómában.

A Szent Péter-bazilika évszázados, hatalmas kupolája alatt több, mint ezerkétszáz betegápolással foglalkozó szerzetesnő és majdnem ugyanannyi világi ápolónő gyülekezett ez év augusztus 25-én, hogy a világosság Lelkét esdjék le ama nemzetközi kongresszusra, amelyen huszonnyolc nemzetiségű katolikus ápolónője vett részt. Szent Péter és Szent Pál apostolok oltalmába ajánlották nagy munkájukat. E szent Apostolok annyit küzdöttek a pogány és romlott világ erkölcstelensége ellen, hogy a bálványtemplomok helyébe Krisztus keresztjét állíthassák föl; az ő példájuk buzdítsa tehát mindazokat, akik a felebaráti szeretet zászlajára esküdve napjaink pogány felfogása ellen küzdenek s miközben gyógyítják a testet, megmentik a lelket is.

Az istentisztelet végeztével ama nagy gránitlépcsőn, mely a Bernin-féle oszlopsorból indul ki, az összes kongresszisták felvonulnak a Vatikánba és pedig annak ama hatalmas termébe, amelyben a Szentséges Atya audienciáit szokta tartani és apostoli áldását adja az egybegyűlt hívőkre. A Szenatya különös kegyéből ugyanis itt tarthatják meg tanulmányi gyűléseiket.

E gyönyörű terem jobbra ama nagy erkélyre nyílik, amelyről az újonnan megválasztott pápa első áldását adja az összegyűlt népre. Annak a nevében, akinek ezentúl földi Helytartója lesz. Balról, csodálatos magasságból a Szent Péter bazilikába látha-

tunk be; itt szólaltatják meg ünnepélyes alkalmakkor az ezüst harsonákat.

A terem elő részén, a nehéz bársony-kárpit előtt emelvényt állítottak fel, amelyen a kongresszus vezetői és kiválóbb vendégei foglalnak helyet. A Szeretet-leányai örömmel látják ezek sorában főtiszt. Cazot igazgató-atyjukat, aki csak azért jött most Rómába, hogy ezzel is újabb jelét adja kedves kórházi nővéreink és munkáik iránt való atyai szeretetének, amint ezt Santa Martha-ban meg is mondta nekik, amikor ott megáldotta őket. Mellette foglal helyet ft. Marina úr, a római vizitátor, aki szintén jóakarátú érdeklődéssel vesz részt minden gyűlésükön.

Kissé távolabb két nőtisztelő anyánk: Inchelin és Lebrun anya ül egymás mellett. A kongresszisták első sorában a római és a nápolyi vizitátor, valamint Buman nővér, a Santa Martha szolgáló-nővére foglal helyet. A fekete, barna és különféle szerzetesnői öltözetek között itt-ott egy-egy kornett is mutatkozik; de a galambszárnyak nagy tömege szerényen hátrahúzódott, amint illik is ez Szent Vince alázatos leányaihoz s ami a Kongresszus szervezői előtt fel is tűnt.

Ezek között volt nagyontiszt. Königsseg nővér, salzburgi vizitátor, aki nagy odaadással tolmácsol mindent a vele jött nővéreknek; ott volt Kaplja nővér, a jugoszláv vizitátor; Algéria, Svájc, Spanyolország vizitátor, több franciaországi vizitátor. A szienai és turini tartományokat tanácsstagjaik képviselték. Jelen volt több száz francia kórházi nővér s ugyanannyi a belga, angol, középeurópai, lengyel, egyiptomi és keleti nővéreink közül; sőt még az Egyesült-Államokból és Délamerikából is hívtak át drága elöljáróink kórházi nővéreket, hogy magának a Szent-atyának s az ő megbizottainak ajkáról hallhassák ama világosságot hozó igéket, amelyeknek napról-napra nagyobb szükségét érzik.

A kongresszus elnöke, ft. Pizzardo úr őexcellenciája, Nicea érseke, most a mikrofon elé lép és meghatottan üdvözli az egybegyűlteket. Szavait négy nyelvre fordították le egymásután.

Kedves anyák, kedves nővérek és hölgyek! Azokat üdvözlöm önökben, akik az irgalmasság legnemesebb és legmagasztosabb műveinek szentelték életüket; akiket egészen eltölt a felebaráti szeretet és az a vágy, hogy Jézus Krisztust, a test és lélek isteni Orvosát kövessék. Üdvözlöm önöket, mint ama szent asszonyok követőit és tanítványait,

akik a keresztről levett Krisztust gondozták, szent testét a sírba helyezték s ilyformán az Üdvözítő oldalsebéből kiáradó felebaráti szeretet hírnökei lettek.

Püspöki szívem túlrad a hálától eme szerzetes-társulatok iránt, akik a kórházak és missiók kemény és kényes szolgálatában már dicsőséges és halhatatlan érdemeket szereztek és önök iránt, kedves hölgyeim, akik ugyan a világban maradva, mégis a betegek ápolásának szentelik életüket és megértik e nemes foglalkozás lelki szépségét.

Hálám annál élénkebb, mert tudom, hogy a legtöbben közülök távoli országokból jöttek el ide, nagy áldozatok árán. De örüljenek neki! Ez a kongresszus, amelyet a Katolikus Betegápolónők Tanulmányi Egyesületének nemzetközi bizottsága rendezett, a keresztény szeretet épületeinek alapköveit akarja lerakni.

Az egybegyűlt kongresszisták most ama kívánságuknak adtak kifejezést, hogy XI. Pius Őszentségének — aki saját házába fogadta be őket, — hálájuk legmélyebb kifejezését nyilváníthassák. Miután a különböző nemzetbeli kongresszisták — ki-ki saját egyesülete nevében — üdvözölték egymást, nagyontiszt. Inchelin anya szívének legmélyéről intézett néhány szót a szerzetesnőkhöz.

Támogassuk egymást kölcsönösen, Krisztusban szeretett nővéreink, mint akiket Ő maga választott ki ugyanarra a hivatásra. Nem is ismertük még egymást és máris egyesültünk Őbenne, az Ő szentséges Szívében. De lám, az Úr az ő irgalmas jóságában meg akarta előzni az égben való örök egyesülésünk óráját és megízleltetni velünk azt az örömet, hogy itt Rómában, mint Központunkban, mintegy családi tűzhegyünkön, gyűlhessünk egybe.

Itt, az atyai házban, Jézus és az Ő Egyházának birodalmában csak gyermekek, csak nővérek vagyunk. Itt, a földkerekség eme közös pontján együtt vagyunk; azután ki-ki visszatér ismét saját hazájába s ott elmondja mindazt, ami itt történt s amit itt látott.

Ilyen gyűlésünk nem volt még eddig. Ő igen; ez a felebaráti szeretet fényes diadala. Adjunk érte hálát az Úrnak s igyekezzünk sok hasznot meríteni belőle!

Ama meggyőződésben, hogy a kongresszus legértékesebb gyümölcse bennünk a felebaráti szeretet növekedése lesz, nagyontiszt. anyánk így folytatta:

Ilymódon a katolikus felebaráti szeretetet minden formájában gyakorolva, minden szükséglethez alkalmazva, azért minden áldozatot készségesen meghozva, Szentséges Atyánk és az ő bölcs rendeleteinek engedelmeskedve, dolgozzunk azon, hogy „Krisztus békéje uralkodjék Krisztus országában...”

Amíg a Szeretet virágát ajánljuk föl Szentatyánknak, az ő lábainál azt az ígéretet tegyük, hogy mint édestestvérek szeretjük egymást, szeretjük kedves betegeinket és mindent megteszünk, hogy egymást kölcsönösen segítsük és megismertessük a világgal Jézus Krisztus irgalmas szeretetét.

A jelenlevők több ízben is lelkes tapsnyilvánítással jelezték, mennyire egyetértenek a szónokkal s örömmel és bizalommal tekintettek a délutáni tanulmányi gyűlés elé, amelyen itt csak a szerzetesnők vehettek részt; a világi ápolónők másutt gyülekeztek.

A szerzetesnők tanulmányi gyűlései.

Oktató és nem vitatkozó kongresszus lesz; így rendelte el a Szerzetesek ügyeit intéző Szent Kongregáció. Megjegyezzük, hogy a beszámolók és különböző közlemények, úgyszintén a hivatás-szerű erkölcsi tanítások előzőleg mind alávetettek a Szentszék jóváhagyásának s ez alkalmasnak találta arra, hogy a kórházakban működő szerzetesnőket felvilágosítsák és kioktassák ama nehézségeikben, amelyekre lépten-nyomon akadnak szeretetteljes szolgálataik gyakorlása közben.

De milyen szent mohósággal és figyelemmel hallgatta mindenki fötiszt. Creusen jezsuita-atyja előadásait, amelyeket minden gyűlés elején a gyógyászat és betegápolás erkölcsi kérdéseiről tartott! Creusen atya a louvain-i theológián a morális tanára és hosszú éveken át tanulmányozta a medico-morális kérdéseit. Maga Róma bízta meg azzal, hogy a Kongresszuson egybegyűlt szerzetesnőknek a hivatásukban előfordulható kényes, lelkiismereti problémákat minden oldalról megvilágítsa és a Szerzetesek ügyeit intéző Szent Kongregáció nevében megadja a szükséges irányítást és utasításokat e kényes dolgokban.

E kiváló professzor a kongresszus meghatározott programja szerint mindennap tartott előadást és pedig a következő témákról:

1. A Szeretelművek jelenlegi követelményei és nehézségei.
2. Elvek, amelyek irányításul szolgáljanak azon esetekben, amikor erkölcsileg rossz cselekedethez kívánják közreműködésüket.
3. Általános irányítások: a) a szerzetesnők tulajdonát képező intézményekben; b) a hatóságok alá rendelt intézményekben.
4. A szeretet gyakorlása és az Istennek szentelt egyén tartózkodása ama kényes szolgálatokban, melyeket a betegek ápolása megkíván.

Hány nővér áldotta az isteni Gondviselést ez értékes gyűlések befejeztével, hogy ezt a kiváló gondolatot sugallta a Kongresszus szervezőinek. Most valamennyien világosan látják, mit tehet meg bátran egy szerzetesnő s mi az, amit semmiféle ürügy alatt megtennie nem szabad. Az, akiért dolgoznak, mindenképpen segítségükre lesz majd a keresztény erkölcsök ez alapvető elveinek keresztülvitelében, amelyet sajnós, még igen sok katolikus sem ismer.

A testvéries szeretet szellemében és azért, hogy minél több nemzetbeli és intézetbeli nővér részesülhessen eme nemzetközi Kongresszus jótéteményeiben, egy kis füzetbe foglaltuk össze a Kongresszus előadásait és a különböző kongregációk beszámolóit. Különböző provinciáink nővéreinek közreműködésével öt nyelven adtuk ezt ki. Ennek az a nagy előnye is volt, hogy a gyűléseket nem zavarta meg az előadásoknak egymásután több nyelvre való lefordítása.

Így az első napon francia nyelven hallgathattuk nagyontiszt Inchelin anyánkat. Arról beszélt: *Hogyan őrizzük meg fiatal leöltjeink és nővéreink lelkiéletét a betegápolói tanulmányok idején; és: A különböző társulatok hogyan lehetnek egymásnak kölcsönös segítségére.* Utána olasz nyelven hallgattuk meg Thouret Janka társulatának egyik római tanácstagját arról, hogy: *Milyen előképzettség szükséges arra, hogy a betegápolói tanfolyamot sikerrel végezhessék a jelöltek vagy fiatal nővérek.* S végül német nyelven beszélt egy osztrák szerzetesnő, aki Wienben *A Betegápolással foglalkozó Szerzetesnők Szövetségének vezetője.*

A második gyűlésen, amelyet szintén ft. Creusen atya morális előadása vezetett be, arról beszéltek: *Mily nagy szükség van az állami diplomára. Hogyan szervezzünk betegápolási iskolákat és: Mily hivatási tulajdonságokkal rendelkeznek a szerzetesnők, hogy technikailag is kellő kiképzést nyerhessen.*

Erre a különböző nemzetek szeretetmunkásai ismertették kormányuknak a betegápolási kiképzés rendezésére vonatkozó elfogását. Ez ismertetések nyomán meggyőződhattünk, hogy a legtöbb államban érvényben van már ez a törvény vagy legalább is igen közel van a megvalósulása. Több országban nem elég-szenek meg két évi tanfolyammal, mint nálunk, hanem három, sőt négyévi tanfolyammal szerezhetik csak meg az állami okle-

velet, különösen fontosabb kórházak szolgálatában. Nagy érdeklődéssel hallgatták olaszországi nővéreink beszámolóját a turini Szent Vitus-iskola eredményes működéséről, mely minden évben hetven irgalmasnővért képez ki a betegápolásban. Szívesen hallgatták a beszámolót a spanyolországi Santander Valdecilla iskola pompás szervezetéről is, amelyben nővéreink saját technikai kiképzésük mellett gyönyörű apostolkodást is fejtenek ki vagy száz fiatal leányka között, akiket szintén az állami diploma elnyerésére készítgetnek elő.

Kedves nővéreink az Egyesült-Államokból végül nagyszerűen fejtegették a betegápolói tanfolyam vezető nővéreinek erkölcsi és hivatásbeli tulajdonságait. Csak néhány összefoglaló gondolatot említünk belőle, mely nagyon is érdemes a fontolgatásra:

A vezető nővér határozott legyen, de ne kemény; jóságos, de ne gyöngé; gyakoroljon tekintélyt, de ne legyen zsarnok; komoly legyen, de ne szigorú; könnyen megközelíthető, de sohasem pajtáskodó. A tanító értelmiségével egyesítse az anya gyengéd gondoskodását és a felügyelő éberségét. Az ő saját meggyőződéséből merítsék a fiatal ápolónők a lélek mindenekfölött való értékének, a test mellóságának, az emberi szenvedések természetfölötti szempontjának tudatát; Isten mindenütt való jelenlétének eleven érzetét és azt az erős hitet, hogy Isten kiküzdhetetlenül hatatlan bölcsesége nyilvánul meg minden egyes ember sorsának intézésében. A vezető nővér az imádság embere legyen. E nélkül semmi maradandót végbe nem vihet, bárminő legyen is az ellenkező látszat. „Ha Isten nem építi a házat, hiába fáradnak az építők.“

A missiók Pápa határozott kívánságára, sőt felszólítására a Kongresszus harmadik napját a missiók betegápolási ügyének szentelték. A Ferencrendi Missiók-nővérek igen szép és tökéletes beszámolóban ismertették a betegápoló missiók-nővérek szerepét a kórházakban, az ingyen-rendelőkhöz, a falvakban és elszórt kunyhókban, stb. Igen könnyen levonhattuk belőle a következtetést, hogy még missiók területeken is megkértszerezhetjük az apostolkodás eredményét, ha a szerzetesnőben az ima, önmegtagadás és áldozat szellemével a hivatási munkákban való képzettség is társul. Bizonyos tekintélyt szerez ez neki és könnyen megnyeri a pogányok bizalmát is.

A nővérek nagy örömeire nyugontiszt. Lebrun anyánk A bennszülött fiatal leányok kiképzésének szükségességéről beszélt a betegápolásban. Ismertette a sajgoni ingyen-rendelő iskolát és

a shanghai-i Szűz Mária-kórház szép betegápoló-iskoláját. Az a lelkes taps és éljenzés, mellyel a mikrofon előtt való megjelenését fogadták, eléggé bizonyítja, mennyire örültek előadásának. A következő beszámolót a Dominikánusok tartották gyönyörű lepratelepükről az angol Antillákon. Nemcsak magát a leprát gyógyítják ott eredményesen, — ha mindjárt a kezdetén hozzáfoghatnak, — de kiváltképpen meggyógyítják a lelkeket. Ezek a szerencsétlenek ott igazi családi életet élnek, melyet apró szórakozások és az Egyház gyönyörű ünnepei tesznek változatossá úgy, hogy ez a távoli kis sziget előcsarnoka a mennyországnak.

Különös említést érdemel végül a manillai iskola, amelyben nővéreink vezetése alatt nyolcszáz leányka nevelkedik. Ez az iskola mintául állítható fel a missiók területén.

Az utolsó tanulmányi gyűlés tárgya: *A szociális szolgálatokra irányult. Ezek szükségességéről, elveiről s különböző alkalmazásáról tárgyalt a modern egészségügyi művekben.* Az idő rövidsége miatt elmaradt jó néhány igen értékes beszámoló felolvasása; különösen az, mely a brit szigeteken működő nővéreink munkáját ismerteti a törvényszékek által rájukbízott fiatal bűnözők felügyelete és erkölcsének megjavítása tekintetében. A namuri Szeretet-nővérek pedig kimutatták és példákkal igazolták, mily eredményesen működik a gyermekek szociális védelme, ha oly szerzetesnőkre van bízva, akik saját otthonukban látogatják és ápolják a betegeket és hogy ez a szerep egészen jól összeegyeztethető a szerzetesi étellel.

A Szűz Mária Mennybemeneteléről elnevezett Kis-Nővérek elmondották részükről, hogyan végzik a szegények házi látogatását, ami az ő legfontosabb művük. S ezzel szerencsésen be is fejezték a Kongresszus utolsó gyűlését.

A Kongresszus folyamán e három főgyűlésen kívül még néhányszor közös gyűlésre is jöttek össze a szerzetesnők és katólikus ápolónők. Ezek egyikén, aug. 27-én, a Szerzetesek Szent Kongregációjának titkára, La Puma úr őexcellenciája igen fontos előadást tartott, melynek tárgya:

A Szentszék és a betegápolói intézmények.

Miután röviden felsorolta nagyszámú hallgatósága előtt mindazt, amit a Szentszék — meghatalmazott szervezetei: a Püspökök

és Papok Szent Kongregációja és a Szerzetesek Szent Kongregációja — útján a múltban tett a kórházakban működő nővérekért, őexcellenciája különösen megállapodott ama kötelezettségeknél, amelyeket a törvény Olaszországban reájuk ró és ama törekvéseikről, hogy oly betegápolói tanfolyamokat létesíthessenek, amelyeket szerzetesnők vezetnek.

Legfőbb Pásztorunk — mondotta — az ő felvilágosult, tisztánlátó és a modern idők követelményeit teljesen megértő lelkével 1932 júliusán elrendelte, hogy a Szerzetesek Szent Kongregációja kebelében a betegápolással foglalkozó nővérek ügyei részére külön hivatalt alapítsanak. Ugyane hó 25-én értesítette erről az olasz püspöki kart és a püspökök útján az összes betegápoló intézményeket. Legelső gondunk tehát — így folytatja, — a jelen átmeneti törvények alkalmazása és a betegápoló-iskolák alapítása volt.

És miután ez új Hivatalnak mindeddig végbevitt fontos munkáit és eddig elért eredményeit ismertette, mint például: a civil hatóságokkal szemben támadt nehézségek elsimitása, tizenhét betegápoló-iskola létesítése, nyolcezer szerzetesnőnek az állami diplomához való segítése, őexcellenciája így folytatta:

A Betegápoló-nővérek Hivatala, melyet Szentséges Atyánk jóindulatú bölcsesége létesített a Szerzetesek Szent Kongregációjában, eddig még korántsem fejezte be küldetését. Önök mindannyian azt fogják mondani az önöket jellemző gyermeki jóságukban, hogy máris sokat tettünk. Mi azonban azt feleljük: még csak a kezdetén vagyunk; a kezdet ugyan eredményes volt, de ismétlem, most még csak kezdünk.

A Betegápoló-nővérek Hivatala mostantól fogva kitágítja munkaterét, ámbár eddig elért eredményei a Szentszéknek vigasztalására, a világi hatóságoknak és a szerzetes ápoló-intézményeknek megelégedésére szolgáltak.

Ma fontos kezdeményezések előtt állunk s ezeket meg kell szerveznünk. Önök is, Világosság leányai, önök is tartsanak össze! Jól tudják, hogy semmiféle összetartásban nincs annyi szentség és mélység, mint amelyet Krisztus földi Helytartója áldott meg. Mostantól kezdve tehát az összes betegápoló-szerzetesnők egyesülnek munkájukban és az új problémák tanulmányozásában. Ez az új Hivatal a római Kúriában pedig képviseli majd ama nemes lelkek egész kategóriáját, akik a szenvedő emberiség fizikai, erkölcsi és lelki javára szentelték életüket az Úrnak...

Önök tehát, mint Krisztus Egyházának leányai, mint a szegények és betegek szolgálói, álljanak rendelkezésére XI. Pius Szentséges Atyáknak. Mert ha méltán nevezik őt a Missiók és az Actio Catholica pápájának, éppen olyan joggal nevezhetjük őt *a Betegápoló Szerzetesnők Védőjének*.

Audiencia Castelgandolfóban.

A Kongresszus fénypontja mindenesetre az az audiencia volt, amelyen Őszentsége, XI. Pius atyai jóindulatában az összes kongresszistákat fogadta nyári székhelyén, Castelgandolfóban. Autók és autókarak szái szállították oda a Kongresszus résztvevőit, ahol egy tágas, négyszögű udvar fogadta be őket. Az udvar elő részében szerény emelvényen, karmazsinpiros drapéria és baldachin alatt állott a Szentséges Atya trónszéke. Ez az a hely, melyen az összes keresztények atyja köréje gyűlt gyermekeit fogadni szokta.

A szerzetesnők és ápolónők szinte megfedkeztek itt a természet csodás szépségeiről, melyeket az úton szemléltek s melyek a Szentatya nyári tartózkodási helyét körülveszik. Megfedkeztek ama fáradalmakról is, melyeket e megerőltető napok rájuk róttak. Mindenkinek arcán feszült várakozás tükröződik. Itt van a nemesi gárda; a svájci gárda is pompás öltözetében; minden a vatikáni ünnepélyes fogadtatások pompájára emlékeztet...

A tömegben mélységes a csend. Pontosan félhatkor élénk felkiáltások: Jön a Szentséges Atya, jön a pápa! Ámbár biborosi kalap árnyékolja be arcát és biborköpenye fűdi be hófehér alakját, mégis mindenkit elragad magasztos egyéniségének csodás varázsa. Miután trónján helyetfoglalt, főtiszt. Garesché jezsuita atya, a Betegápolók nemzetközi Szövetkezetének igazgatója lépett elő, ki Kanadából jött le a Kongresszusra. Francia nyelven fejezte ki az összes ápolással foglalkozó szerzetes és világi nők hódolatos érzelmeit.

Szentséges Atyánk! Huszonnyolc nemzetiségből jöttünk itt össze, — majdnem kétezer katolikus ápolónő, melynek több mint fele szerzetesnő, — hogy Szentségedet lábai elé borulva megingathatatlan hűségünkről biztosítsuk és apostoli áldását kérjük...

Miután a szónok alázatosan kikérte a Szentséges Atya értékes utasításait és újólaj biztosította őt a kongresszisták szívét eltöltő legmélyebb hálájukról, rövid szavakban ismertette előtte azt a programot, melyet a katolikus ápolónők kítűztek maguk elé.

Egy pillanattal később örömteljesen dobogtak meg a szívek. Nagyontiszt. Inchelin anyát, akit — bár szerényen ellenkezett, — a Kongresszust szervező bizottság tagjai közé, a bibortrónus jobb oldalára ültettek, most felszólították, hogy közeledjék és adja át

a Szentatyának az összes Szerzetesnők értékes ajándékát. Két gyönyörű ezüst serlegbe volt ez foglalva, amelyet jóságos Lebrun anyánk Kinából hozott magával. Thouret szent Janka nővéreinek általános főnöknője is előlépett és a Szentséges Atyának átadta a Kongresszus előadásairól készített beszámolókat öt nyelvre lefordítva. Őszentsége atyai jósággal és érdeklődéssel fogadta. Majd az ápolónők fölajánlott adománya következett; elnöknőjük adta át.

Erre Krisztus földi Helytartója — úgy, mint az édes Üdvözítő tette, — megnyitá száját és tanítani kezdé az ő népét. A Szentséges Atya több mint másfél órán át szólott kedvelt leányaihoz. Beszédének egész terjedelmét közöljük majd egy külön füzetben, amely majd a Kongresszus előadásait is hozza magyar nyelven.

A jóságos Atya minden szavát lassan, nyomatékozva ejtette ki úgy, hogy mélyen belevésődött az hallgatóinak lelkébe. Végül apostoli áldását adta ezekre a jóakarátú lelkekre. Ez áldás ereje bizonyára megerősítette bennük ama vágyat, hogy mint betegápolók „mindig többet, mindig jobbat” nyujtsanak a Nagy Szenvedőnek, akit a betegek személyében gondoznak és ápolnak.

Már a csillagok is feljöttek, amikor a kongresszisták újból elfoglalták helyeiket az autokarokon.

* * *

Nagyon is gyorsan tűntek le a Kongresszus feledhetetlen napjai „Róma világosságában”. A kapott benyomások és oktatások mélyen a lelkekbe vésődtek és a válás előtt az elmaradhatatlan fényképész is megörökítette e rendkívüli összejevetel emlékét...

Nagyontisztelendő anyánk, aki csak lélekben vehetett részt e feledhetetlen gyűléseken, egy külön emléket készített összes betegápoló leányainak. Ez egy *Kézikönyv a szegény betegek szolgálói használatára*. * A két jelenlevő nagyontiszt. anya osztogatta szét a búcsúzás alkalmával. Ez a kis könyvecske családi kincs. Arra figyelmezteti a nővéreket, hogy Szent Vince és Szent Lujza szelleme három évszázad óta mindig ugyanaz. Aki azt megőrzi, nem tévedhet el. Emlékezteti majd őket különös hivatásuk céljára és nagyságára: *a Szeretet Nővérei, a szegény betegek Szolgálói! Ó mily szép cím ez, kedves leányaim, mily szép hivatás!*

* Drága elüljáróink jóságából idővel magyar nővéreink is megkapják.

— kiált fel Szent Vince. — *Mit tettek, hogy ezt érdemelték meg a jó Istentől! A Szegények Szolgálói annyi, mintha azt mondanók: Jézus Krisztus Szolgálói.* Arra készletti majd őket, hogy mindinkább a Szent Alapítók ösvényein járjanak, hogy így Isten kegyelmével — melyet a római Anyaszentegyház oly gazdagon áraszt szét, — egykor velük együtt az örök jutalomban is részesülhessenek.

A Társulat iskolájában. (Nagyontisztelendő Chaplain anyától.) A Szeretet-leányának érintkezése szolgáló-nővérel.

Havi engedélyek. — A szolgáló-nővér meghatározza a havi engedélyek kérelmének napját. Ezen a napon gondjuk legyen a nővértársaknak, hogy kölcsönösen figyelmeztessék egymást, ha soron vannak, hogy ne várokoztassák meg elüljáróikat. Ne törődjünk azzal, ha kissé kényelmetlen is részünkre a dolog; csak tisztségünkben intézkedjünk, hogy az e miatt ne szenvedjen. De semmiesetre se maradjunk távol abban az időben, amikor a szolgáló-nővér magához rendelt, mert ez nagy tapintatlanság volna részünkről.

A havi engedélyeket a szolgáló-nővér szobájában, leeresztett ruhaujjakkal, térdenállva kérjük, miközben őszintén és világosan beszéljünk.

Dahl nővér, a gráci szeminárium első tisztségi nővére († 1903) sohasem mulasztotta el, hogy a havi retraitek alkalmával úgy személyes, mint a szemináriumra vonatkozó engedélyeit kikérje. Beszámolt ilyenkor tisztségéről, idejének felosztásáról; alázatosan vádolta magát, ha valami elveszett vagy eltörött még akkor is, ha nem ő volt az oka. Azt gondolta ugyanis, hogy ő is vétkes a dologban, mert nem örködött eléggé.

A havi engedélyek kérésénél a következőképen járunk el: Azzal kezdjük, hogy bocsánatot kérünk a Szabályok ellen elkövetett hibáink miatt, amelyek közül egyet különösen kiemelünk. Azután lelki szeretetszolgálatot kérünk. Most a személyes engedélyek kérése következik, utána pedig a tisztségünkre vonatkozó engedélyeket kérjük. Beszámolunk egyes részletekről; elmondhatjuk személyes nehézségeinket vagy azokat, melyeket nekünk mások okoznak, stb.

A tisztségekben első nővérek ezenkívül bemutatják a bevé-

telek és kiadások naplóját s minden pénzről beszámolnak. Megteszik javaslataikat ama változtatások érdekében, amelyeket tisztességükben jónak vagy hasznosnak gondolnak, úgyszintén engedélyt kérnek a szükséges kisebb javításokra vagy módosításokra.

Jó lesz megjegyeznünk, hogy mindazt titokban kell tartanunk, amit a szolgáló-nővér a mi javunkra mondott nekünk. Amiként nem kell elhíresztelnünk, amit mi magunk mondottunk négy szemközti az elüljáróknak, úgy ne beszéljünk arról sem nővértársaink előtt, amit a szolgáló-nővér mond nekünk, hanem igyekezzünk hasznot meríteni figyelmeztetéseikből.

Mindenkor egyenességgel és nagy egyszerűséggel beszéljünk szolgáló-nővérünkkel. Néha könnyen találhatnánk kerülőutat arra nézve, hogy valamely óhajtott engedélyt kicsikarhassunk; de az egyeneslelkű, jólnevelt egyén undorral fordul elilyféle eszköz alkalmazásától.

A szükségletek kérése. — Ami kis személyes szükségleteinket illeti, jól tesszük, ha Szent Anyánk alább következő intelmeit lélekben újból megfontolgatjuk:

„Kétféle egyének nem akarják kérni azokat a kis dolgokat, amelyekre szükségük volna. Egy részük azért, mert szeretik a nélkülözést és a szegénységet akarják gyakorolni. Ha csak apró dolgokról van szó, amelyeket könnyen nélkülözhetnek, úgy helyes ez a felfogás és erénynek a jele. Mások ellenben azért nem kérnek semmit, mert félnék a visszautasítástól; hogy ezt az önmegtágadást elkerüljék, inkább hallgatnak. Ó, ez nem jó dolog... Ez némi bizalmatlanságnak a jele; s ami még rosszabb, az, hogy még panaszkodnak is a nővérek előtt, akik pedig nem segíthetnek rajtuk. Ilymódon önmaguknak okozzák a bajt azzal, hogy kevelésből megfosztják magukat ama jótól, amelyet pedig szívesen megadnának nekik, ha kérnék.“

„A kérés az alázatosság és egyben a szegénység gyakorlása is — mondotta a jó Riess nővér, — († 1914) örüljünk, hogy mind a kettőt gyakorolhatjuk.“

A kedves Henry nővér († 1867) legcsekélyebb holmijával sem rendelkezett elüljárójának engedélye nélkül. Nővértársai nevetve jegyezték meg: „De hisz agyonfárasztja kedves nővérünket folyton megismételt kéréseivel!“ — Erre azonban a jó nővér komolyan, sőt szigorúan nézett s így felelt: „Attól sohase féljünk. Kedves nővérünk jól tudja, hogy az ő dolga az engedélyek meg-

adása és hogy mi nem élünk jóságával vissza. Gondoljunk tehát inkább arra, mennyi érdemet szerzünk azzal, hogy nem követjük saját akaratunkat.“

Napi engedélyek. — Az azonban tapintatlanság volna, ha igazi szükség nélkül folytonosan háborgatnók a szolgáló-nővért és a folyosón, az ebédlőben és mindenütt engedélyeket és felvilágosításokat kérnénk tőle.

Boldogemlékű Maurice Emília anyát bántotta, ha az ebédlőben kértek tőle engedélyt valamire. Egyszer szigorúan meg is fedette a nővéreket eme szabálytalanság miatt.

Kedves Vérot nővérünk sem tűrhette, hogy a folyosón szó-lítsák meg. Azt mondotta: „Csak egy kis előrelátás és önmegtágadás kell hozzá, hogy rászokjanak arra, hogy kis szobájában közöljenek vele mindent: hiszen ez a szoba azért van.“

A szolgáló-nővértől való engedély kérésére mindenkor tiszteletteljes formulával éljünk. Így mondjuk például: „Kedves nővérünk, alázattal kérek engedélyt, hogy ide vagy oda mehessek...“ vagy: „Alázattal kérek engedélyt, hogy levelet írhattak...“ Nem pedig így: „Kedves nővérünk, elmegyek ide vagy oda...“ Vagy pedig: „Írhatok, ugyebár?...“ És pedig nem akkor kell az engedélyt kérni, ha már megtörtént a dolog. Sürgős szükség esetén kívül mindig előre kell az engedélyt kikérni s még az előbbi esetben is — mihelyt lehet — be kell számolni cselekedetünkről a szolgáló-nővérnek.

Karácsony a missiókban.

1. A madagaszkári missió karácsonyáról kedves Kiss Ágnes nővérünk számol be a következőkben:

Karácsony! Drága Karácsony! Bizony várják itt is gyermekek, felnőttek egyaránt. Kedves Marie Madelaine nővér egész évben ruhácskák gyártásán fáradozik, hogy aztán legyen Jézuskának osztogatni valója. Karácsony körül az iskolák különben is nagy létszáma fetűnően gyarapszik. Vonzza őket az „akánjo vaovao“ — az új ruha. De ilyet csak azok kapnak ám, akik buzgó látogatói az iskolának!

Kis iskoláinkban már 22-én nagy csomagoló papírokból bellehemet készítettünk. Egyelőre csak a Szentséges Szűznek és Szent Józsefnek szobrát helyeztük el benne az ismert állatokkal. 23-án — vasárnapra esett — szentmise után bevonult a kis fekete sereg. Az első lába gyökeret vert, amint megpillantotta a „tranon ombi“-t, ökörházat. Így nevezik a kis bellehemet. Kezüket ajkukhoz szorították és a különben

minden újdonságra örömrivalgásba kitörő gyermekserег néma csodálkozásban fejezte ki meglepetését. Ezt követte egy alig hallható: „héé!”

Majd kedves Mária nővér intonálására kimondhatatlan meghatottsággal rázendítettek a kedves karácsonyi éneke: „Efa téraki ao Bellehema Jezus zanak Andriamanitza (Andzsiamanicsa)” — Megszületett Betlehemben Jezus, Istennek fia.

24-én délelőtt jött a Jézuska, a „Jeso zaza kéli” — a kis gyermek Jezus. Az apróságok mind megjelentek. Ma egy sem hiányzott. Feszült várakozás. Néma csönd. Ez nagy szó náluk! Végre megérkezik kedvesnővérünk. Mély meghajlással, udvariasan köszöntik. „Bonne fête de Noel, mamera!” — Ruha osztás.

Most még két ici-pici viasz Jézuska, 13 gyöngysor és 2 papír-betlehem várja a legjobb magaviseletű és legszorgalmasabb leánykákat. A két legérdemesebb választhatott elsőnek. Jézuska, vagy gyöngy? Kéi fekete kezecske egyszerre nyúlt a Jézuska után. Azonban akiknek a gyöngysor jutott, szintén nagyon boldogok voltak, hiszen szívük minden vágya a gyöngy.

Karácsonyfa itt nincs szokásban. Betlehemesek sem járnak. De éjfél misénk van, még pedig gyönyörűsép. Nagy, tágas templomunk fényárban úszott a „vazaha” családoktól — így nevezik az európaiakat — kölcsönként acetilén-lámpák fényétől. Az ének is kifogástalan volt. Amint a férfi és női vegyes kar rázendített a Glóriára, egészen megfélekedtem arról, hogy feketék közt vagyok. Különben is a malájnak nagyon jó zenei hallása van és szeret is énekelni. Templomunk színültig megtelt ájtatos hívekkel az éjfél szentmise alkalmával.

*

2. Karácsony a braziliai missióban. Brodnyánszky Györgyike nővér leveléből.

Sant Paul, 1934.

Bizonyára érdeklí kedves nővéreinket, hogyan töltöttem az első karácsonyt a messze idegenben.

Előző héten kis kápolnánkat hoztuk rendbe. Eddig egy kis zöld szekrényke volt drága Jézusunk lakása. Kedves nővérünk ma vett egy szép fehér tabernákulumot. Fehér selyemmel béleljük ki. A kápolna gondozását én látom el. Persze csak megszakításokkal időzhetek ott, mert sok más teendő is akad.

Ma például az oltár mögötti falat szerettem volna átfesteni. De nincs festékünk. Hoz majd egy ember, de jelenleg el vagyunk szigetelve a sok víz miatt. Folyton esik az eső. Kornett-és kollékeménnyítésbe fogok tehát, mert egy sincs a nagy ünnepre. Közben három napig vártam a szép időre, hogy a 14 drb. kornettot fölhúzhassam. Így is két napig száradt. Közben nagytakarítás mindenütt.

December 24.

Reggel korán a kápolnával kezdtem. Már jól benne voltam a takarításban, mikor kedves nővérünk jelenti, hogy itt van az az ember, aki az oltár mögött kifesti a falat. — Uram segíts! Mikor olyan szépen beosztottam magamnak mindent! De azért csak hadd jöjjön! Megyek adig s rendbehozom a nővérek lakását.

— Jöjjön hamar, itt van a magyar ft. úr gyóntatni! — Most már mind egy! — 9-kor folytatom a takarítást. Csak most közbe ne jöjjön valami!

Az én emberem csupa foltokkal tarkázta a falat. Csunyább, mint volt.

— Kicsi Jezusom, segíts! Mikor olyan szépre akartam mindent varázsolni! Jó Jezusom, ezek a foltok lesznek a csillagok. Hiszen itt minden oly szegény.

Az örökmécs egy pohár. A padok támla nélkül. Szőnyeg nincs. Négy szegény gyertyatartó gyertyacsutakkal. Négy virágváza. De azért olyan szép ez a szegény kis kápolna!

— Nézze nővérem, — szól tisztelendő nővérünk — semmink sincs, csak ez a kis Jezus és négy báránka. — Ez is elég, tisztelendő nővérem.

Előkészíték egy asztalkát, leterítem hálókendővel. — Más nincs. — Ráhelyezem a szegénység Királyát. Egyedül vagyok vele. Letérdelek s rákezek énekelni.

— A kis Jezus megszületett, örvendjünk!

Délután 3 óra. Otthon karácsonyeste. — 7 óra. Hazaszáll a lelkem. — Most kelnek fel a drága Központ lakói... A gyermekek ágát teszem tisztába: a kis Jezus ágát készítem. — Otthon kezdődik az éjfél szentmise. Itt a gyermekek ruháit javítjuk. Este 8 kor kaptuk ki a mosásból, holnap nem mehetnek rongyosan a kápolnába! — 11 óra. Kornettot készítek és lefekszem. Otthon a szép szentmisék után vannak.

December 25.

— Reggel 4 óra. Otthon boldog ünnepeket kívánnak. Lélekben ott vagyok. Valóságban pedig szentségi Jezusom előtt térdelek és áldást kérek mindenkire, akiket Érte elhagytam.

7 óra. Szegény kis kápolnánkban szentmise van. Nincs ének, nincs fény! Csak szegénység van, de benne béke és boldogság. Reggeli után boldog ünnepeket kívántunk jó kedves nővérünknek. Szegényke mindegyikünknek egy képecskét, egy csokoládé emberkét és egy, a lelkünknek való, franciául írt aranyomdást tett a helyünkre. Könnyezve mondja: — Egyebünk nincs. Szegények vagyunk.

Biztosítjuk, hogy ez nagyon elég; hisz a szeretet, az anyai szív mindennél többet ér. Karácsony előtt levél jött Központunkból, hogy igentiszt. asszisztens-nővérünk csomagot küldött számunkra, karácsonyi meglepetésekkel. De Jezusunk úgy akarta, hogy ő legyen a mi egyedüli ajándékunk. A csomag csak jan. 6-án érkezett meg.

Reggeli után a gyermekekkel sétálni mentünk. Ebédnél *Benedikamus*. „Nővérem, — mondom kedves nővérünknek — az isteni Kisdéd igen sok áldást hozott ma erre a házra. Mindenki oly boldog, oly meglegedett. Olyan békét érezek a lelkemben, mintha a betlehemi barlangban időznék. — S mindenki érzi ezt a kegyelmet.”

Szünóra alatt magyarul énekeltünk Láng Rafaella nővérrel. Nem messze tőlünk van a magyar iskola. Kedves nővérünk úgy határozott, hogy délután mindnyájan odamegyünk litániára.

— Dicsértessék a Jezus Krisztus! — Magyarok közt vagyunk! Akár csak otthon, a Barakkban. Magyar énekek, magyar szentbeszéd.

Karácsony másodnapja itt nem ünnep. Mindenki dolgozik. Szentmisénk sem volt, csak Újévkor. Idehallatszik a külső templomból a magyarok éneke: Isten áldd meg a magyart! Utána a braziliai himnusz.

Majd meg durrogtak a petárdák, mint minden nagy ünnep alkalmával.

Január 1.

Párisi szokás szerint ma, újév napján, reggel is *Benedikámusz* van az ebédlőben. A nappali-szobában pedig meglepetést készített jó k. nővérünk. Egy-egy fehér fészületet, képecskét, szappant, gombostűt, cukorkát. Éviszentet még nem kaplunk, mert még nem jött meg.

Január 6.

Ma a magyaroknak lesz szentmiséjük. Szabad elmennünk rá. Egy szegény, bambuszfedeles kunyhó-kápolna. Oltára felett hatalmas, durva fakereszt. A tető alatt az oltár fölött, sűrű háló van kifeszítve, nehogy a tetőről valami beleessék a szent Vérbe.

Csupa aradi, temesvári, szabadkai magyar. Beszélék egy 79 éves nagymamával. Sír, — „Ó, kérem, haza! Már 10 éve vagyok itt, de a szívem csak hazafáj! — És hullanak a könnyei. — Kérem, én meghalni sem tudok itt. Vagy pedig halva is hazamegyek.“ A többi is azt mondja. „Nem maradunk itt, kérem! Gyalog is hazamennék.“

Kezdődik a szentmise — „Im arcunkra borulunk...“ Énekelünk teljes szívből. Kedves Láng nővér zokog. Szentbeszéd.

„Ma missió nap van“ — kezdi a ft. úr — s aztán már magának beszél és a két missió magyar nővérnek. — Mi is elindultunk — így szól — a csillag után. Messziről jöttünk s mint a Királyok, sokat csalódtunk; de nem fordulunk vissza! Élő hittel előre! Isten akaratát követjük, míg haza nem jutunk, az örök hazába. Amen.“

Szentáldozás után felhangzik az „Ó Nagyasszony, nemzetünk reménye... Jó Nagyasszony, sírj te is velünk!...“ — Most már én sem bírom. Már rég nem történt, de most hangtalanul zokogok. Egy percre eláll az ének. Mindenki sír... Messze, Brazíliában...

Szentmise után elköszönünk magyarjainktól és sietünk haza. Csöndben, elgondolkozva, imádkozva rójuk az utcát. A másik utcában felhangzik magyarul: „Kerek ez a zsömlye...“ — Egy fiúcska hajtja a karikáját s dalolja a nótáját. Mindketten elnevetjük magunkat. — Ezt meg kell írni haza! — mondjuk.

Kérdések — Feleletek.

1. Ajánlatos-e, hogy intézeteinkben esti bálakat rendezzünk azon ürügy alatt, hogy Mária-gyermekeinket szórakoztassuk? Természetesen, csak maguk között táncolnak.

A Mária-gyermekek bálja nehéz kérdés. Mindaddig — legalább Franciaországban — kizártuk a társulattól azokat, akik nyilvános bálókra járnak. S úgy vélem, ehhez tartjuk magunkat továbbra is. Ott azonban, ahol a plebános úr megengedi ezt egyszerű-kétszer az évben, ott engedhetünk a kívánságának, de az ő felelősségére.

Hítbuzgalmi lap. Megjelenik havonta, júl. - aug. kivételével. A kiadásért felel: Proiszl Angela tart. fón. Felelős szerkesztő: Áronffy Ferenc tart. ig. Nyomatott az „Irgalmasnővérek Házinyomdájában“ Budapest. Felelős vezető: Laiszky Jenő.

Tisztségeink.

(Nagyontisztelendő Chaplain anyától.)

Arra teszünk fogadalmat, hogy a szegényeknek szolgálunk testileg és lelkileg. A testi szolgálat tehát megelőzi a lelkit, ez utóbbi azonban sokkal fontosabb. Igen, de a lélekhez is csak a testen át juthatunk el. Igaza volt tiszteletreméltó Rendü (Randü) Rozália nővérnek, amikor szemrehányást tett két fiatal nővérenek azért, mert egy szegénynek előbb beszéltek a jó Istenről és csak azután adtak enni.

Hogy jól töltsük be közös tisztségünket, a lelkek megmentését, kell, hogy mindegyikünk buzgón teljesítse rábízott hivatalát, mely az Isten szándékaiban is csak arra szolgál, hogy egyik vagy másik módon a lelkek üdvösségét munkálja. S hogyan munkálkodhatunk sikeresen tisztségünkben?

1. Szeretnünk kell tisztségünket. „A szívünket vigyük bele munkáinkba“ — mondotta Kieffer anyánk. Szívvel és örömmel kell tehát dolgoznunk.

Nem is lesz az nehéz, ha megfontoljuk, hogy a ránbízott tisztségben a jó Isten tetszést talál. Isten örömmel látja, hogyan dolgozunk a konyhán, a mosókonyhán; gyönyörködik bennünk a szeleburdi és könnyelmű gyermekek között, amint iparkodunk belőlük jó keresztényeket és jó családnyákat nevelni. Szívesen látja, hogy az a jó kórházi nővér mily anyai gondoskodással veszi körül betegeit, stb.

